

FAKTY: AZBEST

W Międzynarodowej Organizacji Badań nad Rakiem (IARC) azbest zaklasyfikowano jako substancję rakotwórczą kategorii 1, co oznacza, że uznaje się go za bezpośrednią przyczynę rozwoju nowotworów u ludzi. Wdychanie włókien azbestu może wywołać przewlekłe choroby płuc, np. pylicę azbestową (poważne bliznowacenie płuc powodujące narastającą duszność), raka płuc i opłucnej, a także raka dolnego odcinka przewodu pokarmowego. Jak podaje Światowa Organizacja Zdrowia, mniej więcej połowa wszystkich zgonów z powodu nowotworów pochodzenia zawodowego jest spowodowana azbestem.

Gdzie występują zagrożenia?

Zagrożenie może wystąpić w czasie przeprowadzania napraw hamulców lub sprzęgła, remontowania lub rozbiórki budynków lub statków, bądź w czasie sprzątania po tych czynnościach. Do narażenia na działanie azbestu dochodzi najczęściej w sektorze stoczniowym i budowlanym, jak również w czasie prac przy remontach budynków, posadzek i pokryć dachowych. Inne grupy zawodowe narażone na azbest to: stocznicy, strażacy i pracownicy elektrowni.

Więcej informacji na temat substancji

Azbest to naturalnie występujący minerał tworzący włókna, który był powszechnie stosowany w budownictwie i w materiałach budowlanych, maszynach, pojazdach transportowych i produktach konsumpcyjnych, zanim odkryto jego niebezpieczne dla zdrowia skutki. Azbest to zbiorowy termin określający występujące w przyrodzie minerały krzemianowe o strukturze krystalicznej, tworzące włókna. Pojedyncze włókna azbestu są niewidoczne i pozbawione zapachu. Włókna azbestu są uwalniane do powietrza w czasie prac naruszających strukturę zawierających je materiałów.

Włókna te mogą być później bezwiednie wdychane, po czym kumulują się w płucach lub osadzają w przewodzie pokarmowym. Unia Europejska wprowadziła zakaz stosowania azbestu i jego wydobywania, jak również produkcji i przetwarzania wyrobów azbestowych.

Objawy

W przypadku narażenia na działanie azbestu, wdychane lub połykane włókna azbestu mogą, na przestrzeni wielu lat, wywoływać zmiany w materiale genetycznym prowadzące do powstawania nowotworu, a dokładniej międzybłoniaka. Palenie tytoniu, przewlekły stres, złe nawyki żywieniowe oraz słaba kondycja fizyczna mogą zwiększać ryzyko rozwoju nowotworów, będących następstwem narażenia na działanie azbestu. Wczesne objawy nowotworów wywołanych przez azbest obejmują: duszność, kaszel, bóle w klatce piersiowej, problemy trawienne i nudności.

Okres utajenia pomiędzy narażeniem na działanie azbestu, a wystąpieniem związanych z tą substancją nowotworów wynosi od 15 do 50 lat, w zależności od rodzaju nowotworu i trybu życia.

Co możesz zrobić?

Przeprowadź prawidłowe pomiary narażenia i ściśle przestrzegaj obowiązujących przepisów. Poinformuj pracowników o zagrożeniach i środkach zapobiegawczych. Sprawdź dokładnie, czy w wyniku prowadzonych prac może dochodzić do uwalniania unoszących się później w powietrzu włókien.

Najlepszym rozwiązaniem jest kontrola narażenia oraz eliminacja lub zastąpienie azbestu, na przykład, spróbuj zaplanować prace w taki sposób, aby nie naruszać struktury materiałów zawierających azbest. Jeżeli nie da się tego uniknąć, dopilnuj, aby przeszkoleni pracownicy stosowali odpowiedni sprzęt i techniki pracy, tak by zminimalizować narażenie i maksymalnie zwiększyć skuteczność jego kontroli. Dopilnuj, aby dla ochrony indywidualnej używano właściwych masek i kombinezonów. Osoby, które w przeszłości były narażone na działanie azbestu, powinny regularnie badać stan zdrowia i zwracać szczególną uwagę na objawy chorób nowotworowych.

Referencje: OSHA, EU-OSHA, HSE, IARC